

Quan un partit polític sensat escriu el seu programa electoral, troba un equilibri entre els seus grans ideals i la realitat pràctica de la vida dels seus votants. Trobar aquest equilibri exigeix una autoconsciència que als polítics britànics a vegades els ha mancat. El 1983 el Partit Laborista va oferir una visió del socialisme fervent atesa la inclinació de la societat pel *thatcherisme* (“la nota de suïcidi més llarga de la història”, tal com es va acabar coneixent). El 2005 el programa del Partit Conservador es queixava com un vell rondinaire de la Gran Bretanya moderna amb l’eslògan: “Penseu el mateix que pensem nosaltres?”. Els votants van contestar que no. El 2010, quan el país lluitava per sortir de la depressió econòmica, els *tories*, encapçalats per David Cameron, van presentar una “invitació a unir-se al Govern de la Gran Bretanya”, omplint-se la boca dient que donarien poder als ciutadans. Es van quedar a poca distància de la majoria que molts es pensaven que obtindrien (per tant, els últims cinc anys han governat en coalició amb els Liberal Demòcrates, un partit de centre).

Per què els partits s’esforcen per adaptar els seus programes a la realitat política? Part del problema podria ser que passen massa temps dins la bombolla de Westminster. Si és així, els autors dels programes laborista i conservador per a aquestes eleccions sembla que se n’han escapat, o si més no deuen haver parlat amb gent que n’ha sortit. Els dos documents, publicats el 13 i el 14 d’abril, són un triomf del realisme: parlen poc d’ideals grandiloqüents i molt de *realpolitik*. Com a tals, són extraordinàriament reveladors de com veuen els dos principals partits britànics les dificultats que passen.

Per exemple, tots dos partits accepten que els votants tinguin molts dubtes pel que fa a ells. A la presentació del seu programa a Manchester, Ed Miliband, el líder laborista, semblava un conservador de línia dura en matèria fiscal. La primera pàgina del document, va destacar Miliband, assegurava als votants que cap promesa no requeria demanar més préstecs i que el seu Govern retallaria any rere any el dèficit. Va titllar els seus oponents de ser “un partit de xifres que no quadren i de compromisos que no es compliran”. Aquest enfocament clar en l’honradesa (més que no pas en els



Els transvestits

Tant el programa electoral conservador com el laborista són un triomf del realisme polític, fet que no és necessàriament un signe de fortalesa.

aspectes de què agrada parlar als laboristes, com la salut) era l’acceptació que els votants encara no estan convençuts de la seva capacitat per fer quadrar els números.

Campanya prosaica. David Cameron també va transvestir-se políticament una mica amb l’esperança de guanyar votants que pensen que el seu partit és indecent i que no està de part seva. A la presentació del seu programa a Swindon, el primer ministre va fer tot el possible per semblar un apassionat de la redistribució, declarant que els *tories* són “el partit de la classe treballadora” i anunciant que doblaria l’atenció gratuïta a la infància i que donaria als inquilins d’habitatges socials una subvenció pública perquè paguessin casa seva.

Els actes mateixos no van cridar gens l’atenció. El 2010 els conservadors van presentar el seu programa projectant “Qui és el nou membre de l’equip de



Cameron?” a la central elèctrica de Battersea, a Londres (la complicadíssima resposta era: “tu, el ciutadà”). Els laboristes van publicar el seu programa en llapis USB. Aquesta vegada no hi ha hagut ginys; han estat dos documents força anodins. Tenen un contingut cautelosament pràctic. George Osborne, ministre de Finances, somia un Estat menys controlador i més descentralitzat. Miliband i Jon Cruddas, el seu coordinador de programa, volen forjar una societat menys individualista. Tots dos programes contenien indicis d’aquestes ambicions –els laboristes alabant “el poder de les relacions personals per augmentar la capacitat de l’amor, l’atenció i la resistència”–, però van quedar tapades per la política

de proximitat. Per exemple, les ambicions dels *tories* d’aprimar l’Estat van quedar enterrades sota la promesa de llaminadures per a totes les etapes de la vida del votant, des de l’atenció a la infància fins a les pensions públiques.

Entre línies, en el fons, s’hi troben nexes amb una altra realitat política. Com que tots dos partits estan freqüentment a prop de la minoria, és probable que s’arribi a un Parlament en minoria, els programes probablement només serviran com a oferta inicial en les negociacions per formar coalició. Els dos programes inclouen mesures que semblen destinades a ser descartades, atenuades o bescanviades durant les converses, com van fer els *tories* el 2010 amb diverses de les seves pro-

postes que no estaven gaire ben definides. No espereu que Cameron deroqui la prohibició de caçar guineus, per exemple, ni que Miliband intervingui en els preus del ferrocarril i de l’energia tant com dona a entendre que farà. Si queden a prop de la majoria, gran part dels votants de tots dos partits prefereix pactar amb els Liberal Demòcrates. El seu programa, publicat el 15 d’abril, també va ser una fita del realisme electoral. Després que el seu suport s’hagi desplomat des que van augmentar les matrícules universitàries (en el darrer programa electoral havien promès explícitament que les eliminarien), aquesta vegada el partit s’ha esforçat per destacar les seves línies vermelles en qualsevol negociació de coalició: més diners per al Sistema Nacional de Salut i noves proteccions mediambientals, entre altres mesures. Parlant sobre les pistes dels partits amb relació a la seva posició de negociació, Gus O’Donnell, el funcionari que va negociar el pacte de coalició el 2010 (i conseller de *The Economist*), ho anomena “una bona dosi de preliminars”.

L’absoluta senzillesa dels programes dels dos principals partits ha quedat ressaltada pels programes extravagants dels Verds i del UK Independence Party (UKIP). Els Verds, d’esquerres, prometen, inquietos, una “revolució política pacífica” que inclogui un augment enorme dels impostos als rics i la creació d’un milió de llocs de treball públics. El UKIP, de dretes, promet una “revolució d’impostos baixos”.

Són aquests dos aspectes de la política britànica –l’auge dels partits petits i la probabilitat que s’hagi de governar en coalició– els que expliquen més bé l’esclat de realisme en el si dels partits majoritaris, sobretot els conservadors i els laboristes. Amb unes eleccions tan imprevisibles i amb un suport entre els seus votants tan dèbil, ningú no gosa jugar-se-la. El proper Govern britànic serà dirigit per un partit –laboristes o conservadors– que haurà concorregut a les eleccions profundament insegur de si mateix.

© *The Economist*

Traducció de Paula Arnas Antolín